

Strandbroeders in Zuid-Kennemerland

Acties voor meer natuur aan de rand van Nederland

‘Waar kan je liggen in het zand, totdat je hele lijf verbrandt? Waar kan je zuipen als een beest, waar vind je vrienden voor elk feest? Dat’s aan de rand van Nederland, dat’s aan ons onvolprezen strand’. Dit zijn de eerste zinnen van het lied Strand van Boudewijn de Groot uit 1964. Maar sinds het opstellen in 2017 van een Kustpact tussen betrokken gemeenten en provincies is de hele Nederlandse kust ingedeeld in zones en kun je ‘die vrienden voor elk feest’ nog maar op bepaalde stukken van het strand vinden. Daarnaast zorgt het initiatief Het Groene Strand voor groene zones waar extra aandacht is voor natuur. Het strand is immers meer dan alleen een bak zand.

■ *Ton Lansdaal*

Het Groene Strand is een samenwerking tussen LandschappenNL, Stichting Duinbehoud, IVN, Stichting Anemoon en Vogelbescherming Nederland. De Postcode Loterij gaf een bijdrage van € 2,4 miljoen. Het project richt zich op het zorgen voor een natuurlijker strand vol leven op daarvoor aangewezen strandgedeelten. Dat leven zit in de eerste plaats in het aangespoelde zeeleven zoals schelpen en wieren, het vloedmerk genaamd. Hierin wemelt het van de kleine diertjes, die op hun beurt het voedsel vormen voor strandvogels als Steenloper, Strandloper, plevieren, Dwergstern en Rosse Grutto. Op deze

stukken strand wordt het vloedmerk dan ook niet met shovels, veeg- en sleepmachines machinaal verwijderd. Het mag blijven liggen waardoor unieke planten kunnen gaan groeien. Eenmaal geworteld zorgen de planten ervoor dat nieuwe duinen ontstaan en kan het strand weer een mooi natuurgebied worden met een grote biodiversiteit. Wordt er dan helemaal niet schoongemaakt op dit stuk strand? Zeker wel. Je kunt er regelmatig een groep vrijwilligers spotten terwijl ze bezig zijn met het juttan van plastic. Zelfs de kleinste stukjes nylon halen zij handmatig van het strand. Zo ontstaat geleidelijk het

DRIETEENSTRANDLOPERS met een BONTE STRANDLOPER Foto: Ton Lansdaal

eerste plasticvrije strand van Nederland en kunnen pioniervogeltjes zoals de Bontbekplevier hier ongestoord veilig foerageren zonder dat er plastic op het menu staat.

Palen en informatieborden

In een van deze groene strandzones, tussen IJmuiderslag en Parnassia, zijn dit voorjaar twee initiatieven gestart om strandbroeders zoals de Bontbekplevier maar ook andere natuur meer ruimte te geven.

Op het brede IJmuidense strand ten zuiden van IJmuiderslag was al een tijdje een projectgroep actief. Maar nu is in overleg met de gemeente met palen en touwen een natuurontwikkelings- en broedgebied afgezet. Er zijn op regelmatige plekken borden met informatie over het gebied geplaatst. Uitdrukkelijk wordt er niets verboden, men appelleert aan de vrijwillige medewerking van het publiek, in het bijzonder aan hondenbezitters. Broedgevallen worden in dit afgezette gebied natuurlijk gemarkeerd. Het gaat om een proefperiode die loopt van maart tot begin juni. De proef moet planten en bestjes wat meer rust geven, zodat de natuur zich beter kan ontwikkelen. Elk jaar wordt er geëvalueerd of de proef effectief is. Als er geen broedgevallen zijn geweest, stopt het project na drie jaar.

Hekwerk

Het andere initiatief komt voort uit een samenwerking van Landschap Noord-Holland en de gemeente Bloemendaal. Strandbroeders nestelen het liefst tussen de duinrand en de hoogwaterlijn. Het zou daarom mooi zijn om op het noordelijke deel van het Bloemendaalse strand een extra hek te plaatsen evenwijdig aan het bestaande hekwerk onderaan de eerste duinenrij. In deze 30 meter brede vrije strook zouden strandbroeders ongestoord hun

Bordje HET GROENE STRAND. Foto: Ton Lansdaal

eenvoudige nestje kunnen bouwen, zo is de veronderstelling.

Van plan naar uitvoering

Op 18 maart 2023 is het dan zover. De Bloemendaalse wethouder Henk Wijkhuizen staat al te wachten bij zijn favoriete locatie. Al 48 jaar monitort deze vogelaar het uitgekozen gebied rond de doorgestoken duinvallei bij Kattendel. Maar hoe krijg je 129 houten palen van twee meter lang en honderden meters ijzerdraad-op-rol en tuingereedschap via 'ons onvolprezen strand' met heel veel rul zand bij die kerf in de duinenrij? Van Wijkhuizen wacht op de moker waarmee hij de eerste paal mag slaan. Ook die ligt in een van de 20 sleetjes van de sporters van Pullka, een sportorganisatie die buitensport combineert met je inzetten voor de natuur. Twintig vrijwilligers trekken sleetjes volgestouwd met kilo's aan materialen van Parnassia naar de kerf. Het onvolprezen strand lijkt met die hikende sporters opeens op een Noordpoolexpeditie en zij halen allen de eindstreep, de kerf. Na veel zweet en sportieve inspanning ontstaat er de gewenste dubbele afrastering. En dat allemaal aan de rand van Nederland.